

Poglavje 3

Percepcija prašičereje pri mladini

Daša Jevšinek Skok ^{1,2}, Špela Malovrh ¹, Milena Kovač ¹

Izvleček

V Sloveniji je delovno aktivnega prebivalstva s področja kmetijske proizvodnje in lova ter z njima povezanimi storitvami, starih do 30 let 6 %. S predpostavko, da je med šolajočo se mladino nekaj potencialnih prašičerejcev, smo želeli pridobiti informacije o njihovem pogledu na trenutno stanje slovenske prašičereje in si s tem ustvariti mnenje o perspektivi te kmetijske panoge. Anketo, ki smo jo izvajali na srednjih strokovnih šolah, gimnazijah in fakultetah je izpolnilo 172 oseb (118 žensk in 54 moških), starih od 16 do 28 let. Zajeli smo 11 slovenskih regij, med katerimi je bila najbolj zastopana osrednje ljubljanska. Mladi slovensko prašičerejo vidijo kot manj perspektivno v primerjavi z ostalimi članicami EU. Glede na ostale kmetijske panoge so anketirani prašičerejo ocenili kot manj (51 %) ali enako (45 %) perspektivno. Spodbudna pa je ugotovitev, da bo šolanje v smeri kmetijstvo nadaljevalo 6 % vprašanih, v organizaciji povezani s prašičerejo pa se jih želi zaposliti 49 %.

Ključne besede: prašičereja, mnenje mladih

Abstract

Title of the paper: **Perception of pig production in youths**. In Slovenia, 6% of the working population in the field of agricultural production, hunting and associated services is under 30 years old. Assuming that there are some potential stockmen among school population, we wanted to obtain information about their point of view on the current situation in Slovenian pig production, and thus for an opinion on the perspective of this agricultural branch. The survey, which was carried out at technical schools, collages and universities, was completed by 172 persons (118 women and 54 men) aged from 16 to 28 years. The survey covered 11 Slovenian regions, among which Central Ljubljana region was the most represented. Young people perceive pig production in Slovenia as less promising in comparison with other EU members. Compared to other agricultural branches surveyed, youths evaluated pig production as less (51%) or equally (45%) promising. An encouraging finding is that 6% of surveyed young people wants to continue their education in the field of agriculture, while 49 % wish to work in the organization related to pig production.

Key words: pig production, survey, youth opinion

¹Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, Groblje 3, 1230 Domžale

²E-pošta: dasa.jevsinek.skok@bf.uni-lj.si

3.1 Uvod

V letu 2011 je bilo, po podatkih Statističnega urada RS (SURS, 2012) največ delovno aktivnega prebivalstva s področja kmetijske proizvodnje in lova ter z njima povezanimi storitvami, starih med 50 in 54 let (21 %), medtem ko je bilo kmetovalcev starih do 30 let 6 %. S predpostavko, da je med šolajočo se mladino nekaj potencialnih kmetovalcev, smo želeli pridobiti informacije o njihovem pogledu na trenutno stanje slovenske prašičereje in oceno o perspektive te kmetijske panoge. V ta namen, smo v okviru CRP V4-1111 izvedli anketo z naslovom "Percepcija prašičereje pri mladini" (<http://www.1ka.si/a/12531>).

3.2 Material in metode

Za izdelavo in izvedbo smo uporabili spletno platformo 1ka (1ka, 2012). Anketirali smo 172 oseb, 118 žensk in 54 moških, starih od 16 do 28 let. Anketo smo izvajali na srednjih strokovnih šolah (smer kmetijstvo, veterina), gimnazijah in fakultetah (smer kmetijstvo, veterina). Anketo smo razdelili na 5 blokov. V prvem bloku smo pridobili splošne podatke o odnosu anketirancev do prašičev, v drugem bloku nas je zanimalo mnenje o zdravstvenem stanju prašičev v Sloveniji, v tretjem mnenje o finančnem profilu prašičereje, v četrtem bloku so nas zanimale prehranjevalne navade anketiranca povezane z uživanjem mesa prašičev in izdelkov iz njega, v zadnjem bloku pa smo pridobili njihove demografske podatke.

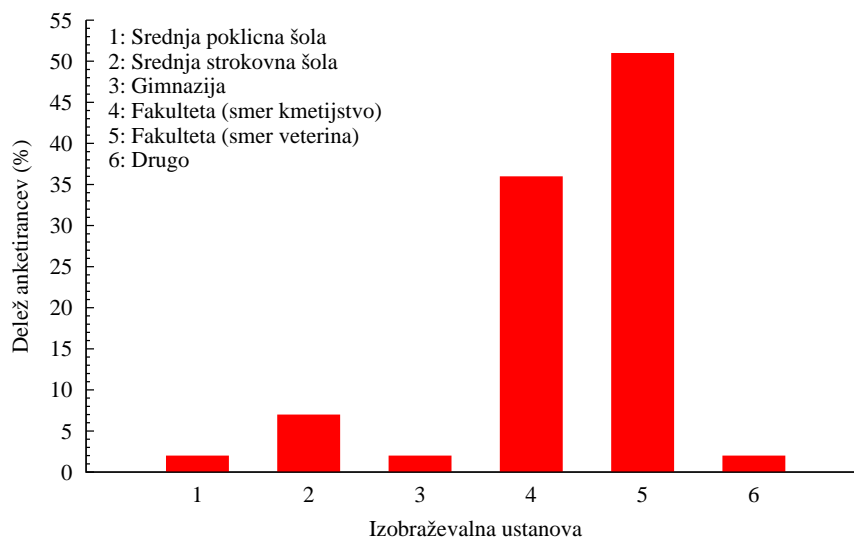
3.3 Rezultati

Pri anketiranju smo zajeli 11 slovenskih regij (slika 1). Največ anketirancev živi v Ljubljani in njeni okolici (28 %), sledijo regije: podravska, savinjska, gorenjska, primorska in dolenjska z 10-12 %, koroška s 6 %, notranjska 4 %, pomurska 3 % ter zasavska in posavska regija z dvema odstotkoma. Med anketiranimi 62 vprašanih nima stikov s prašiči. Slika 1 prikazuje deleže anketirancev, ki imajo kmetijo s prašiči, in tiste, ki prašičev nimajo. Med kmetijami s prašiči je 7 % čistih kmetij, 93 % pa mešanega tipa. Pogosto na kmetiji pri delu s prašiči pomaga 30 % anketiranih, 46 % občasno, 24 % pa nikoli. Na kmetijah vprašancev prevladujejo pitanci z 80 %, 9 % plemenski prašiči in 11 % pod drugo. Večina vprašanih ima do pet prašičev (66 %), sledijo jim kmetije s pet do deset prašiči (15 %), 15-30 prašičev ima 6 % vprašanih, 50-100 prašičev pet (8 %) vprašanih in nad 100 prašičev trije (5 %).

Med vprašanimi je bilo večina takšnih, ki obiskujejo fakulteto (51 % smer veterina in 35 % smer kmetijstvo), sledijo učenci srednjih strokovnih šol s 7 % in učenci poklicnih šol ter gimnazij z 2 % (slika 2). Šolanje bo nadaljevalo 9 % vprašanih in sicer 13 srednješolcev in 2 gimnazijca, 11 srednješolcev pa namerava šolanje nadaljevati v smeri kmetijstvo. Polovica vseh vprašanih se želi zaposliti v organizaciji (podjetju), ki je kakorkoli povezano s prašičerejo, 19 pa se jih bo zaposlilo na kmetiji s prašiči.

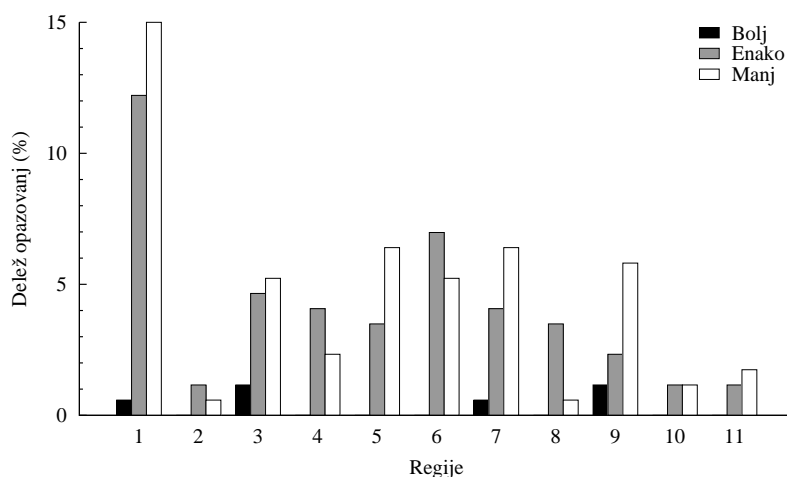
Slika 1: Deleži kmetij s prašiči po pokrajinah med anketiranimi

Slika 2: Deleži anketiranih po izobraževalnih ustanovah

3.4 Zdravstveno in finančno stanje

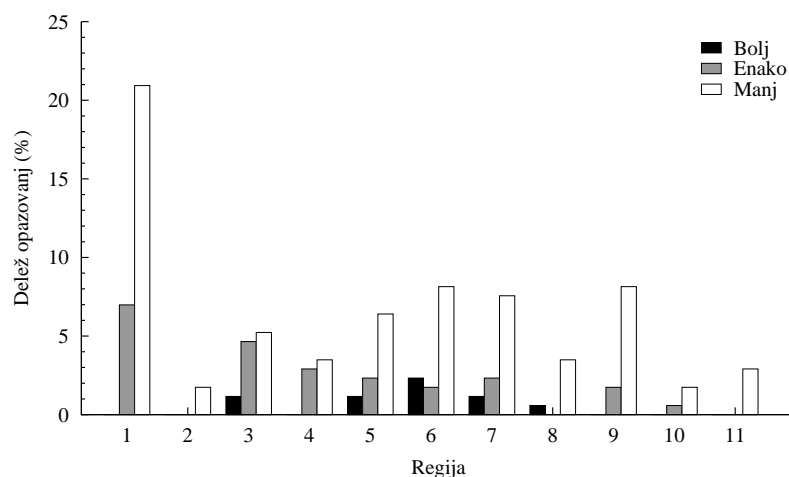
Po mnenju večine (66 %) je zdravstveno stanje prašičev na kmetijah dobro, 29 % jih sodi, da je zdravstveno stanje slabo, 3 % zelo dobro in 2 % zelo slabo. Porabniki se v 44 % ne počutijo ogrožene zaradi pandemij na kmetijah, 34 % je izrazilo zaskrbljenost z oceno srednje ogroženosti in 20 % z veliko. Tri osebe se o tem niso opredelile. Zelo podobno je pri mnenju porabnikov glede zdravstvenega stanja prašičev na farmah. Med anketiranimi jih je bilo 39 % mnenja, da ni razloga za strah, saj so odgovorili, da je tveganje majhno, 30 % veliko in 28 % srednje. Pet oseb se glede tega ni opredelilo. Finančno stanje v prašičereji v primerjavi z ostalimi panogami je po mnenju 57 % anketiranih slabo, 29 % pa dobro. Slovenska živinorejska proizvodnja je po mnenju 70 % vprašanih manj perspektivna kot v ostalih članicah EU, medtem ko razlike ne opazi 23 %. Najbolj skeptični so v osrednje ljubljanski regiji, najbolj optimistični pa na Gorenjskem (slika 3).

Slika 3: Mnenje anketirancev o perspektivi živinorejske proizvodnje v primerjavi z ostalimi članicami EU po regijah

1: Osrednja ljubljanska, 2: Zasavska, 3: Podravska, 4: Koroška, 5: Savinjska, 6: Gorenjska, 7: Primorska, 8: Notranjska, 9: Dolenjska, 10: Posavska, 11: Pomurska.

Večina vprašanih je mnenja, da je prašičereja enako (45 %) ali pa manj (51 %) perspektivna panoga v primerjavi z ostalimi živinorejskimi. V petih regijah (osrednje ljubljanska, podravska, savinjska, primorska in dolenska) so anketiranci mnenja, da je prašičereja manj perspektivna. Med Zasavci, Korošci, Gorenjci in Notranjci pa prevladujejo tisti, ki menijo, da med živinorejskimi panogami ni razlik (slika 4).

Slika 4: Mnenje anketirancev o perspektivi prašičereje v primerjavi z ostalimi kmetijskimi panogami

1: Osrednja ljubljanska, 2: Zasavska, 3: Podravska, 4: Koroška, 5: Savinjska, 6: Gorenjska, 7: Primorska, 8: Notranjska, 9: Dolenjska, 10: Posavska, 11: Pomurska.

3.5 Zaključki

Med mladimi prevladuje mnenje, da je slovenska živinorejska proizvodnja manj perspektivna v primerjavi z ostalimi članicami EU. Glede na ostale kmetijske panoge (govedoreja, reja drobnice, perutninarstvo) so anketirani prašičerejo ocenili kot manj (51 %) ali enako (45 %) perspektivno. Kljub temu bo 6 % vprašanih šolanje nadaljevalo v smeri kmetijstvo. Kar 49 % se jih želi zaposliti v organizaciji (podjetju), ki je kakorkoli povezana s prašičerejo.

3.6 Viri

1ka 2012. EnKlikAnketa - 1ka spletne ankete. <https://www.1ka.si> (3.9.2012).

SURS 2012. Statistični urad Republike Slovenije. www.stat.si (3.9.2012).